

Biblioteka
44°N i 20°E

Urednik biblioteke
Nikola Petaković

Dizajn korica
Dragan Bibin

Copyright © 2011 Čarobna knjiga

ISBN 978-86-7702-212-9

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, preštamovati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača.

Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2011.

Branko Dimitrijević

NEĆEMO O POLITICI

(Živeo Pazolini!)

**Čarobna
knjiga**

Ovaj roman su izdale *Književne novine* 1985. godine. Autor je bio u dalekom inostranstvu i nije mogao da učestvuje u pripremi knjige za štampu, pa ni u ispravljanju brojnih grešaka. Sada je izvestan broj tih grešaka ispravljen. Napravljene su neke druge. Ovo ponovljeno izdanje autor posvećuje uspomeni na Slavena Kranjca Mocu (1962–2009).

Dokoni čitaoče, kad sam seo da uredno prekucam ovo književno nedelo, učinilo mi se da možda i nije tako jednostavno pratiti u njemu opisana zbivanja usled uplitanja većeg broja različitih i manje različitih likova u radnju. A znam da većinom nije omiljen postupak čitanja pri kome se svaki čas onaj ko to čini mora vraćati unatrag ne bi li pohvatao izgublenu nit. Pa sam, da ne bih otpisivao i dopisivao kad je već sve gotovo, pribegao onome što su pametniji od mene odavno smislili: pre svake glave malo sam natuknuo o čemu se u dotičnoj radi. Ukrao sam taj štos i sklop rečenica, kao i pojedine izraze, iz DON KIHOTA, samo sam stavio imena junaka ove knjige. Nije to jedino što je pokradeno prilikom pisanja ove knjige, ali to je jedino što ću priznati.

P. S. Kad sam prekucao tekst i uzeo da ispravim eventualne greške, video sam da ni ovaj dodatak nije nimalo pomogao boljem razumevanju! A ništa novo ne mogu da smislim, pa ostavljam sve ovakvo kakvo je i odlazim u tihu noć.

PRVA GLAVA

Koja govori o stanju i zanimanju onog junaka ove povesti čije ime je Bora

– Živeo rođendan! – graknula su dva promukla glasa u trenutku kada je Bora stupio u prednju salu restorana *Proleće*. Bila je nedelja. Nešto malo posle jedanaest pre podne. Glasovi su doprli od stola u uglu iznad koga je stajala uramljena tabla sa *znacima za uzbunjivanje u slučaju napada iz vazduha* i uputstvima za *postupke građana*. Za stolom su sedela dva momka. Jedan s naočarima, obrijan i elegantan. Drugi s dvodnevnom bradom, razbarušene kose i izuzetno nemarno odeven. Posle uzvika u slavu rođendana, kucnuli su se čašama i pokušavali da piju „bruderšaft“ iz šprickerskih čaša, polivajući pritom obilato i sebe i stolnjak.

Bora krete ka njima, ali ga zaustavi pogled na priliku u uvučenom delu šanka. Bucmast, plavokos mladić tužno je zurio u šoljicu kafe pred sobom. Bora mu priđe.

– Kome je rođendan? – upita Bora.

Mladić ga pogleda smrknuo.

– Šta sam ja ovde, biro za informacije? Ne može niko da prođe a da me nešto ne priupita! Te „koliko ima sati“, te „šta ćeš da popiješ“, te „imaš li sitno za telefon“...

– De, de, dobro. Izvini.

– Danas nije nikome – nastavi mladić pomirljivije, upravo u času kad se Bora spremao da ga ostavi samog za šankom – a juče je bio Peđinom kumu, a sutra je Peđi. I oni, svinje alkoholičarske, uzeli pa spojili. Piju još od preksinoć!

– Kako to da ti ne piješ?

Mladić ponovo preseče Boru pogledom.

– Mislio sam da je opštepoznato da ja nikada ne pijem dok ne otkuca podne!

Bora počeha uvo i okrete pogled. Za prvim stolom sedeli su devojka i mladić. Ona je imala roze majicu na kojoj je crnim slovima pisalo *cool cat*.

– Dobra mala – primeti on.

– Dobra za sapun – jogunasto će njegov sagovornik. – Vidiš kako je sva masna. Sad, mislim, u kišno nedeljno popodne, ako nema nikakva utakmica na televiziji... I posle pola litra stomaklije... Opšte je poznato da ja posle pola litra stomaklije ne pravim pitanje! Donesi jednom polulitrenjak kod mene kući pa ćeš videti! E, vidim da ne učestvuješ zdušno u razgovoru, ne očekujem uopšte da se ti solidarišeš sa mnom, slobodno uzmi i popij nešto.

– Nisam solidaran uopšte, ali nije mi ni do čega, sažeću sve u pet reči: bio sam sinoć kod Neže! – mladić saučesnički klimnu glavom. – A on je upravo pre nego što sam ja navratio imao žensku posetu. I nije me pustio sve dok mi nije ispričao sve detalje, a onda je evocirao uspomene na slične dogodovštine od svoje praistorije do danas. Popili smo prvo flašu loze, skoro punu, a onda i dve flaše vina, sasvim pune!

– E pa onda uzmi lincuru, to ti je najbolje za mamurluk.

– Ja sam mislio da je pivo bolje?

– Ma kakvi, bolja ti je lincura. Da te razdrma malo, to je opštepoznato. Posle možeš da pređeš na pivo.

– Molim, Gorane? – pitala je šankerica prilazeći kad joj je Borin sagovornik klimnuo glavom.

– Daj ovde jednu lincuru – naruči Goran.

– A ti nećeš još jednu kafu? – interesovala se ona. Imala je naherenu traku preko guste, kovrdžave kose.

– Jesi ti normalna?! Znaš li koliko je kafa štetna za zdravlje?! Ni ovu prvu još nisam popio! Je li – okrete se on Bori kad se šankerica odmakla da sipa piće – je l' znaš onaj kad je Mujo bio na safariju u Keniji?

– Znam!

– A jelda baš dobar fazon?

– Odličan!

– A znaš onaj: ulazi tip kod doktora sa žabom na glavi. „Šta je to?“, pita doktor. A žaba odgovara: „Nemam pojma, doktore, vidite samo šta mi izraslo na dupetu“, ha-ha-ha! Jesi ga znao?

– Taj nisam.

– E, pre jedno tri dana, to jest u sredu... Gde si bio u sredu? Zašto nisi bio kod Peđe?

– Nemam pojma.

– Spominjali smo te. Slavko je pravio žur u Peđinom stanu, bila gužva, u proseku pet pijanih po kvadratnom metru... Bilo veselih doživljaja napretek, zar te nije zvao Peđa?

– Ne sećam se, možda me je i zvao.

– Šteta što nisi bio, da vidiš samo: pijana Bisa se zaključala u kupatilo i ne otvara! Saša i ovaj ovde prisutni Peđin kum – tu Goran pokaza na onog nemarnije odevenog za stolom u uglu – pišali s terase! Komšija triput dolazio da interveniše i pretio milicijom i svaki put ga nateramo da popije čašu loze. Izmislili smo da se nekome rodio sin, pa kao red je. Komšija se na kraju zapio i došla njegova žena po njega, a znaš ko je njegovoj ženi školski drug?! Bane Skandal! Možeš li da zamisliš?

– Samo uz izuzetne napore imaginacije. Zar je Bane uopšte išao u školu?

– Ko?! Bio je odličan đak. Tako bar kaže komšijina žena... Pusti, ja ću – Goran zadržava Borinu ruku koja je krenula ka džepu u trenutku kad je prozedi konobar stavio piće na šank pred njima.

– Nemoj... – branio se Bora.

– Neka, neka, ja sam zvaao piće, a ti si ionako jedan slobodan umetnik.

– Više slobodan nego umetnik – umeša se konobar.

– Ljubo, uzmi kusur i ćuti! – odbrusi mu Goran i konobar, kežeći se i dalje, ode. – Dakle – nastavi Goran – ja se to veče tako usvinjim da sam pristao da vozim nekog ženskog skota u Blok 70 na Novom Beogradu, a ti znaš kakav je moj odnos prema benzinu?

– Znam, to je opštepoznato.

– Jeste. A bar da je bila neka riba, tipičan skot, nešto malo bolja od one onde – on pokaza glavom na onu *cool cat* devojkicu za prvim stolom, čiji momak primeti to interesovanje za nju i strogo ih odmeri – ili tu negde. I pazi sad, Slavko, organizator žura u čast srećnog ishoda svog razvoda... On je bio, kao što je i red, najpijaniji. Posiveo u licu, na pore mu izbija crn znoj, pošto je pio samo vlahovce, a njegova Dragana, ova sadašnja, pošto mu se i žena zvala Dragana, ona sedi u ćošku i plače jer misli da je to znak da je s njim gotovo... Zlaja povraćao u ćup, znaš onaj Peđin ukrasni ćup u predsoblju? E, on je u taj ćup povraćao onako na tri, četiri, sad! Pred svima i uz zdušno navijanje i nekoliko imitatora odmah na licu mesta... Đuka uzeo pola kaputa s čiviluka u hodniku i bacio na pod, a onda uzeo drugu polovinu kaputa i bundi u naručje i legao na one dole, a ovima se pokrio i zaspao... A Bole, znaš Boleta? Ma Bole, telefonski manijak, radi u pošti, ima *golf*...

– Znam!

– On ljubio Tanjicu u liftu, a ja sam prvo prepadao neku Snežu, drugaricu Andrijine Sonje. Onako, mesce je, nije loša, ali što je glupaaaaaaa...

– Mislim da je znam.

– Ma znaš je sigurno, stalno se vuče sa Andrijom i Sonjom i svi su je već odvajali, ali kad ne možeš da vodiš konverzaciju s njom uopšte. Tu bi jedini sistem bio cigla u glavu, i to ne obična cigla nego vatrostalna opeka.

– Ne bi valjda imao srca da udariš sirotu devojkicu ciglom?

– Imao bih srca, ali nigde nema cigle kad ti treba, nego, da skratim priču, svi smo izgubili po neki poen na rejtingu, svi smo popustili u koncentracijama i pomalo se pozaboravljali, ali Dule! Ej, znaš koga je Dule odvajao, i to ne negde gde niko ne bi mogao da ga vidi nego u glavnoj sobi, naočigled svih?!

– ?

– Mariju!

– Mariju *Reno*?

– Nju! Prvo se – a pazi, niko nije primetio kad se ušikao, tu se muvao sa svima nama i delovao onako kul, i u jednom momentu je prešao onu tanku crvenu liniju i odleteo preko kukavičjeg gnezda – prvo se bacio na Stelu. Stela došla sama, Mikan je na nekom putu ili vojnoj vežbi, i ova zver počne da je, uz citiranje raznih svetskih klasika, poziva na vožnju do Ušća... Kad je video da kod Stele nema 'leba, on se prešaltuje na Mariju i nagovori je da je on vozi kući njenim kolima. Kao, ona je pijana, pa da joj ne uzmu dozvolu ako ih zaustave. Ali u kola im se neplanirano privale Ivana i onaj njen moron s četvrtastom glavom i obrvama u dva nivoa, što si ga ti prozvao Džejms Bond. Je li, a otkud to Džejms Bond?

– Pa zbog Rodžera Mura. Taj je jednom izjavio samokritički kako on s glumom nema veze, nego samo ume da spusti levu obrvu a podigne desnu. A ponekad, za promenu, spusti desnu a podigne levu.

– Ha, ta mu je dobra... I poslednje što smo videli bila je tužna Duletova faca na prednjem sedištu, pre nego što je *reno* otišao u noć. I znaš kako se sve završilo?

– Uzeli su mu panduri dozvolu?

– Tačno! Kako si znao, rekao ti neko?!

– Ne, nego je to logičan završetak, neka dramaturška pravila primenljiva su i na sam život kao takav...

– E, da. Ono zbog čega ti sve ovo pričam jeste... Bila je tamo i jedna mala... Znaš ona tvoja priča o tome koji ti je tip ženske, mala, crnokosa, sa zelenim očima, a sve da ima...

– Nisam znao da je to do te mere opštepoznato – začudi se Bora.

– Ajde, Borivoje, ne pravi se lud! Kad god se usvinjiš, samo pričaš o tome kako bi dao dve svoje Mime za jednu takvu malu i crnu... E pa bila je jedna baš takva tamo, nije iz naše ekipe, dovukao je Lale s još nekim drugaricama i, kao, prvo su se užasavale, šta se to zbiva i gde su to upale, a ovamo sve neke propale klinke što se vuku po snimanjima za televiziju i takmičenjima frizera... Ali ovo dete! Malo je vulgarno bila obučena, znaš ono: tesne bordo somotske pantalone, crne čizmice s visokom štiklicom, bunda od veštačkog krzna, šminka malo preterana, ali dete je još, jedno osamnaest-devetnaest godina, nema više...

– A jesi joj saznao ime?

– Za šta ti mene smatraš? Zove se Olja i stanuje gore u naselju.

– Kom naselju?

– *Naselju braće Jerković!* Zna se u kom naselju su dobre ribe.

– Ja se izvinjavam – prekide diskusiju konobar – pita Peđin kum šta ćete da popijete vas dvojica.

– Ja još dvadeset i osam minuta ništa – reče Goran tužno, bacivši pogled na sat.

– Otkud to da Kum plaća? – interesovao se Bora.

– Pa ovo mu je poslednja tura. Do podne slavi svoj jučerašnji rođendan, a od podne Peđa svoj sutrašnji.

Bora pogleda prema stolu u uglu.

– Živeo rođendan! – povikaše Peđa i njegov kum i podigoše čaše.

DRUGA GLAVA

U kojoj se nastavljaju Borini doživljaji, a pojavljuje se i prva junakinja – Mima

– Živelo podne! – povikali su svi za stolom u uglu: Bora, Peđa, Kum i Goran, koji je blaženo držao čašu vina u ruci i nežno je gledao. Onda ju je iskapio.

– Goki, ja ti se beskrajno divim – počeo je Kum – zbog tvoje principijelnosti. A možda bih ti se još više divio kad bih znao čemu sve to: ne piješ do podne uopšte, što je opštepoznato, a onda moraš da žuriš da nas stigneš i uvek se prvi usviniš!

– Ama, Kume, pusti me, to mi je jedini princip za koji znam i ima da ga se držim dok... – branio se Goran.

– A recimo – nastavljao je Kum – da se, pretpostavimo, dogodi ovakva jedna situacija: ti piješ uveče, kao što je i red, a onda piješ celu noć, takva je neka prilika, blago tebi, pa onda, takva je konstelacija, odnosno sticaj od okolnosti, da ti nastaviš da piješ i ujutro i onda piješ pre podne. Šta onda?

– To je drugo, ako nastavljam od noći u kontinuitetu.

– Pa zašto onda ne zamisliš da piješ u kontinuitetu, samo što si, recimo, malo dremnuo i eto ti?

– Ne, ne i ne! Kad ja znam da nije tako, grizla bi me savest i mislio bih sve najgore o sebi... Izgubio bih samopoštovanje i možda bih se i propio zbog toga!

– A šta misliš, kako je nama – i dalje će Kum – koji uzmemo da pijemo u prepodnevnom časovima i onda vidimo tebe onako bledog i principijelnog? Šta je s našim samopoštovanjem? Osećamo se kao poslednji bednici, moralne nakaze... Dobro, ne mislim ovo danas, ovo je izuzetno, rođendan je... Kume, srećan ti rođendan – obrati se on Peđi, koji je za to vreme pričao s Borom.

– Zašto sranje? – pitao je Peđa Boru, ne obraćajući pažnju na Kuma.

– Ama sranje! – ogorčeno će Bora. – Ona *Virdžinija Vulf* mu je još i bila kojekako, to sam gledao u *Ateljeu 212*, bili su dobri glumci... I u filmu isto bili dobri glumci, ništa ne razumeš zašto se onoliko grče i pate, ali ti nekako lepo kad gledaš, sve te onako suštinska jedna milina podilazi... A ovo sve neka... Ajde, Kume, šta me gledaš, kaži i ti koju!

– O čemu se radi? – pitao je Kum.

– Pričamo o onom filmu što smo gledali na tejpu, *Delikatna ravnoteža*.

– Nisam gledao, gledao sam samo *Male lisice*, a onda sam morao da odem.

– Je li to režirao onaj... – poče Goran.

– Vilijam Vajler – obavesti ga Bora.

– Aaaa, on je, a ja sam mislio da je to onaj što je režirao onoga *Bena Hura* – reče Goran.

– To je taj isti.

– A kum Peđa je mislio da je *Ben Hur* režirao Čarlton Heston – ubaci Peđin kum.

– Nisam! – branio se Peđa. – Nisam, majke mi, mislio sam da je Bert Lankaster. On je moj omiljeni reditelj vesterna i ostalih kauboj-skih filmova!

– I tebe su pustili da položiš ispit za upravljače motornim čamcem! – zaprepasti se Kum.

– Vajler je imao dva interesantna filma – reče Bora i podiže prst u vazduh kao da drži lekciju. – Jedan je *Kako ukrasti milion dolara*, a drugi je *Kolekcionar*. U tom filmu igra čuveni glumac iz filmova *Bili Bad* i *Modesti Blejz* i iz Felinijeve priče iz omnibusa *Tri koraka kroz ludilo*. Inače – nastavio je Bora – Terens Stemp je igrao i u filmu *Teorema* od Pazolinija, ali to naša filmska publika nije imala priliku da vidi. To mu je valjda najinteresantniji film iako ja ništa nisam razumeo, pošto sam ga gledao u Francuskoj, samo znam da Stemp dolazi u jednu familiju i tamo, jedno po jedno, otrandža sve njih: ćerku i majku, oca i sina i kućnu pomoćnicu...

– Vidi – gledao je Goran na sat – kako vreme sada prosto leti, a do pre pola sata mi se tako vuklo i vuklo, uopšte ne umem sebi da objasnim tu pojavu.

– Au! – trže se Peđa. – Ja bih mogao malo da navratim do svog preduzeća, da vidim kako su i šta rade...

– Kume, danas je nedelja! – obavesti ga Kum.

– Jao, jeste! A ja računam: pošto mi je rođendan, onda mora da je ponedeljak, a ono i jeste, rođendan mi je u ponedeljak, ali danas je još uvek nedelja...

– Živela nedelja! – graknu Kum. Svi podigoše čaše i otpiše po gutljaj. Svi sem Gorana, koji isprazni čašu do dna.

– A i uopšte – nastavio je Kum – ne bi trebalo da ih tamo mnogo navikavaš na svoje prisustvo! Sva sreća što imaš preduzeće u dve zgrade na dva kraja grada, pa uvek možeš da kažeš da si bio tamo kad pitaju za tebe ovamo i obrnuto!

– Da, ali mogu da proverim telefonom!

– Jedino ako će zloupotrebljavati telefon u tu svrhu! Zna se čemu služi telefon: da one četiri vaše ženske tamo upitaju svaka svoju

majku ili svekrvu da li je mali jeo i kako je to podneo i da njih majke ili svekrve obaveste šta bi trebalo obavezno da kupe u gradu, kad budu izašle ranije s posla i krenule kući... Eto ti ga sad!

– Šta eto mi ga sad? – pitao je Peđa Kuma.

– Ništa tebi, eto ga Bori.

– Zašto meni?

– Eeee, kako je prijatno živeti u neznanju! Tebi je, Boro, sada lepo jer ne znaš ono što ja znam. To je zato što si gledao u nas i ovaj zid iza nas, a ja kroz prozor vidim i deo ulice i parče trotoara, na kome stoji tvoja devojka i mrko nas gleda...

Bora se okrete. Kroz prljav prozor vide Mimu u crnim pantalonama i sivoj bundi. Sa šeširićem na glavi. Ona mu mahnu da izađe. On njoj mahnu da uđe. Ona odmahnu glavom.

– Nije ovo kafana za nju – primeti Peđa. – Da si joj mahnuo iz *Metropola* ili *Madere*...

– Nemoj sada da gnjaviš sa izlaskom i da se praviš laf pred nama pa da ti posle sve presedne – savetovao je Kum Boru – nego trk napolje, a mi ćemo i dalje misliti o tebi da si govнар, ništa se u našem odnosu prema tebi neće promeniti.

– Hvala vam, vi ste pravi drugovi – reče Bora uzimajući svoje cigarete sa stola. Izašao je napolje. Bilo je hladno. Mima mu uopšte nije krenula u susret. Morao je on da ode do nje. Pogledao je kroz prozor u kafanu: ona trojica su ustala i podigla čaše. Razmakli su i zavese da bi se bolje videlo.

– Otkud ti? – pitao je Bora. Krenuo je da je poljubi, ali ona se uvređeno izmaknu. Onda je otvorila usta da mu nešto kaže. Ali u tom trenutku unisono se začu povik iz kafane, neznatno prigušen debelim staklom:

– Živela Mima!